

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

68:42
7/5/41
03/01/2008

Sayı : B.03.0.KGM.0.00.00.03/2766/3868
Konu : Yazılı soru önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

- İlgi: a) Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı ifadeli, 22/10/2008 tarihli ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-8964 sayılı yazı,
b) 11/11/2008 tarihli ve 2402/3352 sayılı yazı.

İlgi (a) yazınız ekinde alınan, İzmir Milletvekili Oktay Vural tarafından Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/5141 Esas No.lu soru önergesine ilişkin cevaba esas teşkil edecek bilgilerin derlenebilmesi için ilgi (b) yazımızla ek süre istenilmiş olup, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99. maddesi uyarınca hazırlanan cevap örneği iki nüsha halinde ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Mehmet Ali ŞAHİN
Bakan

EK:
Soru önergesi cevabı (2 adet)

DAĞITIM:
Gereği:
TBMM Başkanlığına

Bilgi:
Başbakanlığa

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

Sayı : B.03.0.KGM.0.00.00.03/3225/4481
Konu : Yazılı soru önergesi

.../.../200..

Sayın Oktay VURAL
İzmir Milletvekili
T.B.M.M.

Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/5141 Esas No.lu soru önergesinin cevabı aşağıda sunulmuştur.

I- Bakanlığımız kayıtlarının incelemesinden, 2003 yılı ilâ 2008 yılları arasında yeni göreve başlayan hâkim sayısının 2593, yardımcı personel sayısının ise 8165 olduğu anlaşılmıştır.

Bununla birlikte, hâkimlerin çalışma şartlarının iyileştirilmesi ve yeteri kadar yardımcı personel temin edilmesiyle ilgili çalışmalar devam etmektedir.

II- Bakanlığımız Ceza İşleri Genel Müdürlüğü Hâkim ve Cumhuriyet Savcısı Şikâyet Bürosunda bulunan bilgilere göre; 2006, 2007 ve 2008 yıllarında gerekçeli kararı geç yazması sebebiyle 24 hâkim hakkında soruşturma yapılarak Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kuruluna sevk edilmiş olup, bunlardan 16 hâkim hakkında açılan kamu davaları devam etmektedir.

III- 24/02/1983 tarihli ve 2802 sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanununun;

a) "Soruşturma" başlıklı 82. maddesinde;

"Hâkim ve savcıların görevden doğan veya görev sırasında işlenen suçları, sıfat ve görevleri gereğine uymayan tutum ve davranışları nedeniyle, haklarında inceleme ve soruşturma yapılması Adalet Bakanlığının iznine bağlıdır. Adalet Bakanı inceleme ve soruşturmayı, adalet müfettişleri veya hakkında soruşturma yapılacak olandan daha kıdemli hâkim veya savcı eliyle yaptırılabilir.

Soruşturma ile görevlendirilen hâkim ve savcılar, adalet müfettişlerinin 101 inci maddedeki yetkilerini haizdirler.";

b) "Soruşturmanın tamamlanması" başlıklı 87. maddesinde;

" Hâkim ve savcılar hakkında tamamlanan soruşturma evrakı Bakanlık Ceza İşleri Genel Müdürlüğüne gönderilir. Bu Genel Müdürlük tarafından yapılacak inceleme sonunda düzenlenecek düşünce yazısı üzerine kovuşturma yapılmasına veya disiplin cezası uygulanmasına gerek olup olmadığı Bakanlıkça takdir edilerek evrak ilgili mercilere tevdi olunur veya işlemiden kaldırılır.";

c) "Kovuşturma kararı ve ilk soruşturma" başlıklı 89. maddesinde;

"Hâkim ve savcılar hakkında görevden doğan veya görev sırasında işledikleri suçlar nedeniyle kovuşturma yapılması gerekli görüldüğü takdirde evrak, Adalet Bakanlığınca ilgilinin yargı çevresinde bulunduğu ağır ceza mahkemesine en yakın ağır ceza mahkemesi Cumhuriyet savcılığına; Adalet Bakanlığı merkez, bağlı ve ilgili kuruluşlarında görevli hâkim ve savcılar hakkındaki evrak ise Ankara Cumhuriyet Savcılığına gönderilir.

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

Cumhuriyet savcısı beş gün içinde iddianamesini düzenleyerek evrakı, son soruşturmanın açılmasına veya son soruşturmanın açılmasına yer olmadığına karar verilmek üzere ağır ceza mahkemesine verir.

İddianamenin bir örneği Ceza Muhakemesi Kanunu gereğince, hakkında kovuşturma yapılana tebliğ olunur. Bu tebliğ üzerine ilgili, Kanunda yazılı süre içinde delil toplanmasını ister veya kabul edilebilir istekte bulunursa bu husus göz önünde tutulur ve gerekirse soruşturma başkan tarafından derinleştirilir.";

Hükümlerinin yer aldığı malûmlarıdır.

Görüldüğü üzere, hâkim ve Cumhuriyet savcılarının görevden doğan ve görev sırasında işledikleri suçları ile sıfat ve görevleri gereğine uymayan tutum ve davranışları nedeniyle haklarında inceleme ve soruşturma yapılması Bakanlığımızın iznine bağlı bulunmaktadır.

Hâkim ve Cumhuriyet savcısı hakkında tamamlanan soruşturma evrakı Bakanlığımız Ceza İşleri Genel Müdürlüğüne gönderilmekte ve yapılan değerlendirme sonunda düşünce yazısı düzenlenerek kovuşturma yapılmasına veya disiplin cezası uygulanmasına gerek olup olmadığı takdir edilmektedir. Görevden doğan veya görev sırasında işlenen suçlar nedeniyle kovuşturma yapılmasına lüzum görülmesi hâlinde, soruşturma evrakının ilgilinin yargı çevresinin bulunduğu ağır ceza mahkemesine en yakın ağır ceza mahkemesi Cumhuriyet başsavcılığına gönderilmesini müteakip, Cumhuriyet başsavcısı beş gün içinde iddianame düzenleyerek son soruşturmanın açılmasına veya açılmamasına dair bir karar verilmesini ağır ceza mahkemesinden talep etmektedir. İddianame, ağır ceza mahkemesi tarafından hakkında dava açılan hâkim veya Cumhuriyet savcısına tebliğ edilmesi ve delil toplanmasına ilişkin taleplerin değerlendirilmesi, gerektiğinde soruşturmanın derinleştirilmesi ve re'sen kanıt toplanması suretiyle işleme tâbi tutulduktan sonra, ilgili hakkında son soruşturmanın açılmasına ya da soruşturma açılmasına yer olmadığına karar verilmektedir. Haklarında son soruşturma açılmasına karar verilenlerden, birinci sınıfa ayrılmış olanlarla ağır ceza mahkemeleri heyetine dâhil bulunan hâkim ve Cumhuriyet savcılarının son soruşturmaları Yargıtayın görevli ceza dairesinde; diğer hâkim ve Cumhuriyet savcılarının son soruşturmaları ise yargı çevresi içinde bulundukları ağır ceza mahkemesinde yapılmaktadır.

Ağır ceza mahkemesinin soruşturmanın açılmasına dair kararlarına karşı itiraz yolu kapalı olup, diğer kararlarına karşı, hakkında soruşturma yapılan kişi ile Cumhuriyet savcısı tarafından itiraz yoluna başvurulması mümkün bulunmaktadır.

IV- Kartal adalet daireleri ile hâkimliklerinin denetimi sırasında, soru önergesinde adı geçen hâkim hakkında, adalet müfettişi tarafından denetim yetkisine istinaden düzenlenen soruşturma raporu üzerine, 20/06/2008 tarihli "Olur"la, Kartal 2. Sulh Hukuk Mahkemesine ait 207 adet dosyada, Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 181. maddesine aykırı olarak, kararların 28 gün ilâ 180 arasında geç yazılması sebebiyle, kovuşturma yapılması gerekli görüldüğünden, soruşturma evrakının iddianame düzenlenerek Kadıköy Ağır Ceza Mahkemesine verilmesi amacıyla, Hâkimler ve Savcılar Kanununun 89. maddesi gereğince Kadıköy Cumhuriyet Başsavcılığına gönderilmesine; disiplin yönünden gereğinin tayin ve takdiri için soruşturma evrakının bir suretinin aynı Kanunun 87. maddesi gereğince Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kuruluna tevdiine karar verilmiştir.

Yukarıda da ayrıntısıyla izah edildiği üzere, hâkim ve Cumhuriyet savcılarının, görevden doğan veya görev sırasında işledikleri suçları nedeniyle Adalet Bakanı tarafından kovuşturma yapılmasına izin verilmesi başlı başına dava açılması için yeterli bulunmamaktadır. Bakanlıkça verilen izin üzerine, ilgilinin görev yaptığı yargı çevresinin bulunduğu yer ağır ceza mahkemesine

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

en yakın ağır ceza mahkemesi Cumhuriyet başsavcılığınca düzenlenen iddianameyi müteakip ağır ceza mahkemesinin son soruşturmanın açılması kararı üzerine kovuşturmaya başlanılmaktadır.

V- Anayasanın 98. maddesinin ikinci fıkrasında, Türkiye Büyük Millet Meclisinin bilgi edinme ve denetim yollarından biri olan "soru"nun, Bakanlar Kurulu adına, sözlü veya yazılı olarak cevaplandırılmak üzere Başbakan veya bakanlardan bilgi istemekten ibaret olduğu; aynı maddenin son fıkrasında da soru ile ilgili önergelerin verilme şekli, içeriği ve kapsamı ile cevaplandırılma, görüşme ve araştırma yöntemlerinin Meclis İçtüzüğü ile düzenleneceğinin öngörüldüğü; Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün, "Soru" kenar başlıklı 96. maddesinde "soru"nun kısa, gerekçesiz ve kişisel görüş ileri sürülmeksizin, kişilik ve özel yaşama ilişkin konuları içermeyen bir önerge ile Hükûmet adına sözlü veya yazılı olarak cevaplandırılmak üzere, Başbakan veya bir bakandan açık ve belli konular hakkında "bilgi istemek"ten ibaret olduğunun belirtildiği; "Sorulamayacak konular" kenar başlıklı 97. maddesinde de, başka bir kaynaktan kolayca öğrenilmesi mümkün olan konular ile tek amacı istişare sağlamaktan ibaret konuların ve konusu evvelce Başkanlığa verilmiş gensoru önergesiyle aynı olan soruların sorulamayacağının hükme bağlandığı malûmlardır.

Anayasanın ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün yukarıda yazılı hükümleri karşısında, kişisel görüş ileri sürmek suretiyle düşünce öğrenmeyi amaçlayan, önergedeki diğer sorulara cevap verilmesine yasal imkân görülememiştir.

Bilgilerinize arz ederim.

Mehmet Ali ŞAHİN
Bakan